

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philippi Melanchthonis Grammatica Latina

Melanchthon, Philipp

Wittebergae, 1621

Caput XXIII. Syntaxis adverbiorum

[urn:nbn:de:bsz:31-112308](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-112308)

*Milites Imperatorem querentes, in ipsum per-
rumpunt triclinium, nec nisi viso [sec. eo,
vel Imperatore] desiterunt. Sueton.
Orbon. c. 8.*

△ III. Interdum idem Ablativus Parti-
cipii Perfecti solus ponitur, sed Imperfona-
liter. ⁵ ut: ⁶

*Audito, Regem in Ciliciam tendere. Salust. 5. Hist.
i. e. postquam auditum esset.*

Hæc de Participiorum Syntaxi.

CAPUT XXIII.

SYNTAXIS ADVERBIO- rum. ¹

REGULA I.

* Adverbia subjiciuntur Verbis, aut eorum Participiis, ad explicandas actionum aut passionum circumstantias. ut:

Festina lentè. Quod citò fit, citò perit.

Sauciatus graviter. Bene doctus.

△ Verbis autem Substantivis, Adverbia paucissima subjici possunt. ut: *Frustra sum, i. e. decipior, frustror.*

□ Non autem dicitur, *Ille est bene.*

△ Quod si tamen Verbum Substantivum Impersonaliter ponitur, Adverbia quædam illi jungi possunt. ut: *Si vales, benè est.*

† Eadem est ratio Nominum Adjectivorum, quando Adverbialiter Verbis actionem

Z 4 nem

5. 6.

c.

2. nem aut passionem significantibus,² aut eorum Participiis adjiuntur. ut:

Torvum videt. Infveta rudentem. 8. Æn.
Infanda furentem. Virg. 8. Æn.

REGULA II.

* Adjiuntur Nominibus Adjectivis, aut Adjectivè usurpatis Adverbia, Intendendi vel Minuendi gratia. ut:

Vir egregiè doctus. Homo valdè pius.
Vir parum religiosus. Fœmina minus proba.
 Sic, *Maria semper virgo.*

Diu infans. Vix puer.

Interdum etiam Substantivis ipsis. ut:

Heri semper lenitas. Ter. Andr.

Δ Etiam Magis, Comparativo Intendendi gratia nonnunquam additur, pleonasmò Græco. ut:

Magis maiores nugas agere. Plaut. Men. & Pœn.

Quis magis optato queat esse beator ævo?
Virg. Cul.

NOTA. † I. Per, Perquam, Sanè, Valdè, Opido, Imprimis, Cumprimis, Apprimè, Admodum, Vehementer, & similia, ferè Positivis gaudent. ut:¹

Hæc est perfacilis & expedita defensio. Cic. 1. Fin.

Per, & Perquam, rarò etiam cum Superlativo junguntur. ut:

Perdissicillimum aditum. Liv. l. 10. b. Mæ.

Perquam maximo exercitu coacto. Curt. l. 4.

II. Quam

† II. *Quam*, quum admirationi, commiserationi, atque interrogationi cum admiratione permixtae servit, aut pro *Quantum* ponitur, Positivis jungitur. ut: ²

Quam multi otio dediti sunt.

Quam sint morosi qui amant, vel ex hoc intelligi potest. Cic.

Sed intercedente Verbo *POSSUM* aut *Quo*, particula *Quam* pro *Quantum*, Superlativis adjungitur. ut:

Iugurtha quam maximas potest copias parat.
Salust.

Ut te redimas captum quam queas minimo.
Ter. Eun. l. 1.

† III. *Quam ut*, eleganter, Comparativa sequitur. ut:

Hoc alius est, quam ut nos humi strati suspicere possimus. Cic. 3. de Or.

† IV. *Quam* pro *Valde*, Superlativis elegantissime jungitur. ut: *Vehementer te rogo, ut cures, ut ex hac commendatione mihi Cuspius, quam maximas, quam primum, quam sapissime gratias agat. Cic. l. 13. ad Valer.*

Interdum etiam Positivum admittit. ut.

Fecerunt aliqui alia quam multa. Cic. 4. Verr.

Δ V. *Tam* & *Quam*, sapissime Positiva, Superlativa ³ rarius, Comparativa rarissime copulant. ut:

Nemo Orator tam multa, ne in Greco quidem otio scripsit, quam multa sunt nostra. Cic. in Orat.

*Quam quisque pessime fecit, tam maxime
rurus est. Salust.*

*Dexteram non tam in bellis & in praeliis, quam
in promissis & fide firmiorem. Cic. p.
Deiort.*

Sic & pro Tanto & Quanto. ut: *Tam magis il-
la fremens, & tristibus effera flammis,
Quam magis effuso crudefcunt sanguine
pugna. Virg. 7. Aen.*

△ VI. Tam interdum etiam separatim po-
nitur cum Positivo aut Superlativo. ut:

*Nondum erat vestris tam gravissimis, tamq̄
multis iudiciis ignominisq̄ concisus. Cic.
12. Phil.*

△ VII. Ut pro Quam, Nominibus Adje-
ctivis, aut Adverbiis inde derivatis frequen-
ter additur, sive Positivi sint gradus, sive Su-
perlativi. ut:

*Ut acerbum est, pro benefactis quum mali mes-
sem metas. Plaut. Epid. 5. 2.*

Ut gravissime diligentissimeq̄, potui. Cic.

4. △ VIII. Adverbia in UM Positivis gau-
dent. ut: *

*Credo timida es aliquantulum soror. Plaut.
Bacchid.*

Sed *Tantum, Quantum, Aliquantum*, etiam
Comparativis junguntur. ut:

*Quantum domo inferior, tantum gloria superior.
Val. Max. lib. 4.*

Sius frater, aliquantū est ad rem avidior. Ter. Eu.

△ IX. *Paulo, Nimito, Tanta, &, Quanto, Ali-
quantum,*

quomodo, quomodo,

[pro Multo]

Quanto superlativo

geramus.

Quo maturius, et

at postea longe &

Multo, Tanto

additur. ut:

Conspicuum vestrum

Tanto pessimus &

Quanto tu optimus

△ X. *Longe*

distans, per fac-

argumenta

habentibus ju-

Longe post ma-

Petras longe pri-

Virum unum

Platon

In iis affectibus

precipue

Longe, pro i-

bus, quae directi-

gnificant: item

Post, ut:

Longe alia mel-

Longe aliter ac

Longe secus. Cic.

Longe ante vider-

Longe post subse-

R

** Interdum du-*

ipis subiiciuntur

quāto, eò, Quò, Multò Hoc [pro Tanto], Longè
[pro Multò], adherent Comparativo, ut:

Quāto superiores sumus, tanto nos submissius
geramus. Cic. 1. Off.

Quò maturius, eò melius. Multò magis.

At pedibus longè melior Lycus. Virg. 9. Æn.

Multò, Tanto, Quāto, etiam Superlativis
adduntur. ut:

Conspectus vester multò jucundissimus. Cic. pro l.

Tanto pessimus omnium Poeta, (Manil.

Quāto tu optimus omnium Patronus. Catull.

Δ X. Longè [pro, Valde] & Facile [pro, sine
dubio, vel, per facilem probationem ob manifesta
argumenta] Superlativis, & Superlativi vim
habentibus junguntur. ut: 5

Longè post natos homines improbissimò. Cic. Br.

Petus longè princeps municipii Lucësis. Cic. l. 13. ep.

Virum unum totius Græciæ facile doctissimum

Platonem. Cic. pro Rab. 2

In iis affectibus, qui miseratione constant, facilè
precipuus. Quintil. l. 10. Cap. 1.

Longè, pro Valdè, additur etiam Nomi-
nis, quæ diversitatem, dissimilitudinemq; si-
gnificant: item Adverbiis, Aliter, Secus, Antè,
Post. ut:

Longè alia mihi mens est. Sal. in Catil.

Longè aliter ac speraveram res cecidit.

Longè secus. Cic. de Am.

Longè antè videre futura. Cic. 3. Tusc.

Longè post subsecutus.

REGULA III.

* Interdum duo vel plura Adverbia sibi
ipsis subjiciuntur. ut: 6

Sat cito, si sat benè. Cato. Non admodum pulchrè.

REGULA IV.

1. * Adverbia Derivata Primitivorum constructionem plerunqve sequuntur. *ut*:¹
Pulcherrimè omnium fecit. juxta Reg. 2. Cap. IV.

2. *Similiter*² *huic vestitus erat. juxta Reg. Cap. V.*

Meliùs illo cecinit. juxta Reg. 2. Cap. VII.

REGULA V.

3. * En³ & Ecce, Nominativum, vel Accusativum⁴ asciscunt. *ut*:

4. *En dextra fidesq;. Virg. 4. Æn.*

En quatuor aras. Virg. 5. Æl.

Ecce autem nova turba & rixa. Cic. Ver. 6.

Ecce miserum hominem. Cic. l. 2. Fin.

† Accedit interdum & Dativus TIBI, non sine lepore. *ut*:

Ecce tibi eiusmodi sortitio. Cic. pro Cluent.

Eccetibi, qui Rex populi Romani esse concupierit. Cic. 3. Off.

† Eodem modo & Hem usurpatur, quum demonstrandi vim habet. *ut*:

Hem Davum tibi. Ter. Andr. 5. 2.

REGULA VI.

5. * *Sat, Satis, Abundè, Assatim, Parùm, Partim, Ergò* [pro causâ] Genitivum postulant: † & omnia⁵ partes Nominativi vel Accusativi agunt. *ut*:⁶

6. *Nom. Testium sat est. Cic. 2. de Fin.*

Satis

Satis abundè

Tibi dicitur

Satis loquens

Partim bonum

Acc. Im. Satis ter

na misit

& jam pri

adeptu

Driviarum

Quocunq;

Hor. l.

Partim sum

ti. Ter.

Victoria n

catis

† Ubi. Ubi

Quomodo, Quomodo

vos Terrarum

mittunt. ut: 7

Uiterrarum

5. Att. 9

Uiterrarum gentes

Dicitur de Long

Tulogè gentes

Hor. Ed. & l.

& aliorum Nom

quando terminat

Hic deventia

Hic maior von

Eo impleta

Satis abundeque paenarum est. Quintil.

Tibi divitiarum affatim est. Plaut.

Satis loquentia, Sapientiae parum. Salust.

Partim hominum venerunt. Gell. 10. 13.

Acc. *Iam satis terris, nivis atque dirae Grandinis misit Pater. Hor. l. 1. od. 2.*

Se jam pridem potentia gloriae abunde adeptum. Svet. Caes. c. 86.

Divitiarum affatim corrasit.

Quaecumque parum splendoris habebunt.

Hor. l. 2. ep. 2.

Partim sum earum exactus, partim vix steti. Ter. Prol. Hec.

Victoria navalis ergo in unum diem supplicatio decreta est. Liv. l. 7. belli Mac.

REGULA VII.

† *Ubi, Ubique, Ubinam, Ubicumque, Ubivis, Quovis, Quoquo, Usquam, Nusquam, Genitivos Terrarum & Gentium, eleganter admittunt. ut:*

Ubi terrarum esses, ne suspicabar quidem. Cic.

5. Att. 97.

Ubinam gentium sumus? Cic. 1. Catil.

Dicitur &, Longè gentium. ut:

Tu longè gentium abes. Cic. Att. l. 3.

Huc, Eò, & Indo, non tantum Locorum, sed & aliorum Nominum Genitivos recipiunt, quando terminum quasi notant. ut:

Huc dementia pervenit.

Huc malorum ventum est, ut &c. Curt. l. 6.

Eò insolentia processit. Plin. in Paneg.

Eò con-

Eò consuetudinis adducta res erat, ut Sc. Liv. l. 5. bell. Pun.

Inde thori qui iunctus erat. Ov. 2. Fast.

8. Δ *Interea & Postea*, Genitivum Loci; ^s & *Quoad* Genitivum Eius, interdum recipiunt. *ut: Interea loci. Ter. Eun. 1. 2. & Heaut. 2. 3.*

Postea loci. Salust.

Quoad eius fieri potest. Cic. l. 5. ep. 8.

Non pratermittes, quoad eius facere poteris, scribere ad me. Cic.

REGULA VIII.

* *Pridiè & Postridiè*, Genitivum vel Accusativum asciscunt, aut Verbum aliquod cum particula *QVAM*. *ut:*

Pridiè eius diei. Pridiè Compitalia.

Postridiè Nonarū. Postridiè Ludos Apollinares.

Pridiè quàm excessit è vita. Postridiè ad me venie quàm expectaram. Cic.

Δ *Eodem modo cum particula QVAM & Verbo aliquo construuntur sequentes formulae, Postero die, Altero die, Paucis post diebus, Post diem quartum, Anno post, & similes. ut:*

Postero die quàm illa erant acta. Cic. 2. de Or.

Decessit paralyti altero die quàm correptus est. Sveton.

Undecimo die post, quàm à te discesseram, hoc literarum exaravi. Cic. Att.

Livius etiam particulam POST supprimit. ut:

Septimo die quàm profectus erat, in castra redit.

Octavo mense quàm captum est oppugnari Saguntum, captum est.

Adver-

Adverbium
TEMPORIS ad
Substantivum obscurum

RE

Δ *Ubi*, Tom
modum, & plura
Ab, Ex, At, vel Tr
canonisego ut:
Ubi a Thalere
phorum. Ci
Quod ex al
genit. Cic. 3
Ubi ad durnam
Pant. Men.
Trans Alpes ubi
Nominibus
tione. ut: M
Quandote
nangvam ad U
ISTHINC. ut:
Quod longis
spacium prater
am recordat
Et. Cic. pro Arch
Quod ex al
Aut. l. 1.
RE

Δ *Plus, Amplius*,
ut: Dies triginta
Amplius opinio
Mens opinio
Sapientiam ab
Sapientiam ab
Sapientiam ab

Δ *Plus, Amplius*,
ut: Dies triginta
Amplius opinio
Mens opinio
Sapientiam ab

Δ *Plus, Amplius*,
ut: Dies triginta
Amplius opinio
Mens opinio
Sapientiam ab

Δ *Plus, Amplius*,
ut: Dies triginta
Amplius opinio
Mens opinio
Sapientiam ab

Δ *Plus, Amplius*,
ut: Dies triginta
Amplius opinio
Mens opinio
Sapientiam ab

Δ *Plus, Amplius*,
ut: Dies triginta
Amplius opinio
Mens opinio
Sapientiam ab

Δ *Plus, Amplius*,
ut: Dies triginta
Amplius opinio
Mens opinio
Sapientiam ab

Δ *Plus, Amplius*,
ut: Dies triginta
Amplius opinio
Mens opinio
Sapientiam ab

Δ *Plus, Amplius*,
ut: Dies triginta
Amplius opinio
Mens opinio
Sapientiam ab

Δ *Plus, Amplius*,
ut: Dies triginta
Amplius opinio
Mens opinio
Sapientiam ab

Δ *Plus, Amplius*,
ut: Dies triginta
Amplius opinio
Mens opinio
Sapientiam ab

Adverbium TUNC, etiam Genitivum
TEMPORIS admittit. ut :

Sed de gente obscura tunc temporis. Iustin. l. 1.

REGULA IX.

Δ Usque, Temporibus vel Locis accom-
modatur, & plerunqve Præpositionibus, *A,*
Ab, Ex, Ad, vel Trans, conjungitur, amplifi-
cationis ergò ut :¹

*Usque à Thalete enumerasti sententias Philoso-
phorum. Cic. 1. de nat. Deor.*

*Qui usque ex ultima Syria atque Ægypto navi-
garent. Cic. 3. Verr.*

*Usque ad diurnam stellam crastinam potabimus.
Plaut. Men. 1. 2.*

Trans Alpes usque transfertur. Cic. pro Quint.
Nominibus Loci interdum sine Præposi-
tione. ut : *Miletum usque. Ter. Ad. 4. 5.*

Quando terminus à quo notatur, non-
nunquam ad USQUE additur INDE vel
ISTHINC. ut :

*Quod longissimè potest meus mea respicere
spacium præteriti temporis, & pueritiæ memori-
am recordari ultimam, inde usque repetens, video
&c. Cic. pro Arch.*

*Quod eos usque isthinc ex auditos putem. Cic.
Att. l. 3.*

REGULA X.

Δ Plus, Amplius, Minus, Ablativum habent.
ut :² *Dies triginta aut plus eo in navi fui. Ter. Hec.*

Amplius opinione morabatur. Salust.

Minus quinquennio est quod prodiere. Pli. 15. 25.

Sæpè etiam absolute sine casu ponuntur, sub-
audita

3. audita Coniunctione QVAM, ad Accusativum vel Nominativum aliunde rectum. ut: ³
 Acc. *Ancillas secum adduxit plus decem. Ter. i. e. plures quam decem.*

Quum non amplius octingentos equos haberent. Caesar.

Nunquam Nix minus quatuor pedes alta jacuit. Liv. i. e. pauciores quam Sc.

Nom. *Plus duo millia hostium eo die castraduntur: Romanorum minus quadringenti. Liv.*

Vulnerantur amplius sexcenti. Cas.

REGULA XI.

* *Quum*, Wenn / asciscit Praesens, Perfectum & Futurum Indicativi, quando Tempus absolute significat: & Praesens vel Futurum Coniunctivi, quando quodammodo cum conditione facti. ut:

Quum audio ad te ire aliquem, literas ad te dare soleo.

Quum audiavi ad te aliquem ire, literas ei ad te dedi.

Quum faciam vitula pro frugibus, ipse venito. Virg.

Quum faciem videas, videtur esse quantivis precii. Ter. Andr. 5. 2.

Cognosces, quum literas meas legeris.

REGULA XII.

* *Quum*, Als / vel Do / asciscit Imperfectum & Plusquamperfectum Coniunctivi. ut:
Quam scriberem. Quum scripisssem.

† Si

Si vero Tempus
 da, quam quomodo
 pare potest. ut:

*Auli cum sunt, quomodo
 15. Ep. 14.*

*Quum utrumque, quomodo
 tur, Obrutus*

*Ovid. 1. ep.
 Lambinum est,*

ffii. Cic.

*Nunquam obliuiscit
 gilanti pollice*

*Δ Sed propter
 etiam Coniunctivi
 terita. ut:*

*Scis profectio fuisse
 nes existim*

RE

* *Dum*, in de
 in actu, sed non

gitur, sequente
Dum apparatur,

Eun. 3. 5.

*Interea dum sermo
 Has dico mecum*

gn. Ter. E

RE

* *Dum* & *Do*
 ge / Indicativi juri
 Egroti dum animi
 dit. 12.

† Si verò Temporis alicuius mentio præcedat, etiam quodvis Tempus Indicativi recipere potest. ut:

Multi anni sunt, quum ille in are meo est. Cic. 15. Ep. 14.

O utinam tunc, quum Lacedæmona classe petebat, Obrutus insanis esset adulter aquis. Ovid. 1. ep.

Iam biennium est, quum virtuti nuncium remisisti. Cic.

Namquam obliviscar noctis illius, quum tibi vigilanti pollicebar. Cic. pro Plan.

△ Sed propter infinitam sententiam, Cicero etiam Coniunctivo usus est, de re præterita. ut:

Scis profectò fuisse quoddam tempus quum homines existimarent. Cic. 13. ep. 14.

REGULA XIII.

* Dum, in dem / weil / de re præsentis adhuc in actu, sed nondum perfecta, Indicativo jungitur, sequente ferè voce INTEREA. ut:

Dum apparatus, Virgo in conclave sedet. Ter. Eun. 3. 5.

Interea dum sermones cædimus. Ter. Eu.

Hac dum mecum reputo, accersitur interea Virgo. Ter. Eun.

REGULA XIV.

* Dum & Donec, pro Quamdiu, So lange / Indicativis junguntur. ut:

Egrotò dum anima est, spes esse dicitur. Cic. 9. Att. 12.

A 2

Donec

Donec eris felix, multos numerabis amicos. Or.

1. Tr. 8.

Sic etiam *Nondum* & *Nibildum*. ut:

Nondum Laurus erat. Ovid. 1. Met.

Nibildum Brundusio erat allatum. Cic. 9. Att.

Pro *Usquedum* autem, *So lange bis/*
Dum & *Donec* modo Indicativum, modò
Conjunctivum asciscunt. ut.

Tityre dum redeo, brevis est via, pasce capellas.

Virg. Ecl. 9.

Expecta, amabo te, dum Atticum conveni-
am. Cic. 7. Att.

Donec partu dabit Ilia prolem. Virg. 1. Æn.

Coquas, donec ea aqua quam adjeceris, deco-
cta sit. Colum. 12. 26.

REGULA XV.

1. * *Quoad*,¹ *So lange/So fern*/habet Indi-
cativum & Conjunctivum, prout sententia
est finita vel infinita. ut:

Quoad fuit in urbe, eius consiliis obstiti. Cic.
2. Cat.

Ut quoad possem & liceret, à senis latere nun-
quam discederem. Cic. de Am.

† Etiam Interrogativè, *wie lange?* cum In-
dicativo. ut:

Senem quoad expectatis vestrum? Ter. Phor. 1. 1.

† In significatione autem pro *Usquedum*,
de re futura, vel *So lange bis/*habet Conjun-
ctivum. ut:

Omnia ut integra servem, dabo operam, quoad
exercitus huc submittatis. Cic. 10. ep. 21.

REGU.

¹ *Datum*, Pr

Vetorum jungi

Narro hinc gra

And. 4.

Pridem vidimus

Nepi differere

† *Datum* & N

nedolium aut n

dum autem fini

admittunt. ut:

Datum circum

Cic. 4.

Quoniam h

modum

† Sic etiam

diu, ² Praesens

actio: Praeter

falsè intelligit

Prati. *Laudanda*

Eni.

Lampride

Cic. 2.

Lauda ha

1. Ac.

Prati. *Laudanda*

Ter. 2

Lampride

Cic. 11.

Conventus

1. Att.

REGULA XVI.

* *Dudum, Pridem, & Nuper, Præteritis*
Verborum jungi postulant. *ut:*

Narro huic, quæ tu dudum narraſti mihi. Ter.

And. 3. 4.

Pridem vidimus eadem. Plin. l. 7. c. 16.

Nuper diſſerere cœperunt. Cic. de Am.

† *Dudum & Nuper* tamen, quando de actione dudum aut nuper quidem incepta, nondum autem finita fermo eſt, etiam Præſens admittunt. *ut:*

Dudum circumrodo, quod devorandum eſt.

Cic. 4. Att.

Quæquam hæc inter nos nuper notitia admodum eſt. Ter. Heaut.

† Sic etiam, *Iamdudum, Jampridem, Jamdiu*, ² Præſens aſciſcunt, quando adhuc durat actio: Præteritum autem, quando actio ceſſaſſe intelligitur. *ut:*

Præſ. Iamdudum animus eſt in patinis. Terent.

Eun. 4. 7.

Jampridem cupio Alexandriam viſere.

Cic. Att.

Iamdiu hæc tractantur à Græcis. Cicer.

1. Ac. 9.

Præſ. Iamdudum tibi adverſabar. Plant.

Men. 2. 3.

Jampridem intellexiſti voluptatem meam,

Cic. 11. Att.

Conventus jamdiu fieri deſerunt. Cicer.

1. Att.

REGULA XVII.

† JAM, etsi cuius Modo & Tempori copulari potest: si tamen Præterito tempori jungitur, & terminus initialis notandus est, Præpositionem A vel AB eidem præfigi postulat. ut:

Ista me jam à prima adolescentia delectarunt.
Cicer.

Iam ab illo tempore, quum in Cumanum mihi obviam venisti. Cic. 2. fam. Gleich von derselben zeit an.

REGULA XVIII.

* Ut, pro Postquam, Indicativum petit. ut:
Ut ab urbe discessi, nullum prætermisi diem, quin aliquid ad te literarum darem. Cic. 7. Att.
Ut quisque venerat accedebam. Ter. Hec. 5. 3. i.e. eo ordine, quo quisque venerat; Vel, statim ubi quisque venerat.

REGULA XIX.

* Antequam, Priusquam, Indicativis & Coniunctivis junguntur. ut:
Experiri omnia certum est, antequam pereo. Ter. And.

Priusquam de Repub. dicere incipio. Cic. 2. Phil.
Antequam de Repub. dicam. Cic. 1. Phil.
Priusquam incipias, consulto opus est. Salust.

REGULA XX.

△ Formulæ efferendi adverbialiter tempus relatam, sive in instanti, sive de duratione, hæc ferè sunt: De

De Inst: *Simul* _____*Simul ut* _____*Simul ac* _____*Simul atque* _____*Simul ac* _____ *statim.**Simul atque* _____ { *Illico.*
Continuò.
*Statim.**Simul* _____ { *Confestim.*
*Statim.**Statim* _____ { *Simul ac.*
*Simul ut.*Sequente Verbo Indicativi vel Coniuncti-
vi Modi. *ut*:*Omne animal, simul ut ortum est, & seipsum &*
*omnes partes suas diligit. Cic. de Fin.**Simul atque audiero, scribam ad te. Cic. Att.**Simul accepi literas, statim quæsi vi è Balbo, quid*
&c. Cic.

De Dur:

Tantisper _____ { *Dum.*
*Quoad.**Usque* _____ { *Dum.*
Donec.
*Quoad.**Tamdiu* _____ { *Dum.*
Donec.
Quam.
Quamdiu.
Quoad.

Aa 3

Usque

Usque adeo ———— } Dum.
 } Donec.
 } Qvoad.
 ————— } Qvoad.
 } Qvamdiu.

Per aliquot dies &c. ———— Qvoad.

ut: Ego te meum esse tantisper volo, dum quod te dignum est facis. Ter. Heaut.

Mibi quidem usque cura erit quid agas, dum quid egeris sciero. Cic. 15. ep. 15.

Rogo quoad eris Romae, tu ut satis des. Cic. At. Differam per aliquot dies, quoad vires colligam.

REGULA XXI.

1. † Quasi, ¹ Ceu, Tanquam, Perinde, quando
2. Simulationem ² significant, Coniunctivum post se habent. ut:

Sic eas exponam, quasi agatur res, non narretur. Cic. 5. Tusc.

Quasi verò paulum interfet. Ter. Eun. 4. 4.

Ceu verò nesciam, adversus Theophrastum scripsisse etiam feminam. Plin. prafat. operis.

Tanquam feceris ipse aliquid. Juven.

Perinde ac suis satisfacere, & fraudata restituere vellent. Cas. 3. bell. Civ.

Quando autem Similitudinem ³ notant, Indicativum post se admittunt. ut:

Fuit olim, quasi ego sum, senex: & ei filiae duae erant, Quasi nunc meae sunt. Eae erant duobus nuptae fratribus, Quasi nunc sunt meae vobis. Plaut. Stichus.

Aduersi

Lom) rupo ceu q
 gunt. Virg.
 Tanquam Philof
 qvirocabala.
 forade alterores e
 aut diceris p

*Daz Negati
 eademq; clausola
 Non sum nescia
 Nonnulli boam
 Nona non, i. e.
 Nemili ag om
 Sed speciales N
 Parva natur
 vatim, ne

*NON, A
 Modis & Perf
 Imperativo Se
 Non fecit. No
 Non fecisset.

† Adverbia
 duos sensus po
 per SED ETIA
 Scipio non sol
 delerit.
 Δ Si aut

Adversus rupto ceu quondam turbine venti consistunt. Virg. 2. Æn.

Tanquam Philosophorum habent disciplina ex ipsis vocabula. Ter. Eun. 2. 2.

Perinde asperiores erunt, prout oris hiatu simili aut diverso pronunciabuntur. Quint. 9. 4.

REGULA XXII.

* Duæ Negationes apud Latinos † in una eademq; clausula, faciunt Affirmationem. ut:

Non sum nescius. i. e. Scio.

Nonnulli homines. i. e. Aliqui.

Nemo non, i. e. quilibet.

Ne nihil agamus. i. e. ut aliquid agamus.

Sed speciales Negationes nihil derogant. ut:

Parva natura nihil magni efficit, neque privatim, neque publice.

REGULA XXIII.

* NON, Adverbium Negandi, † omnibus 5.

Modis & Personis jungi potest, præterquam Imperativo Secundæ personæ. ut: *Non facio.* 6.

Non fecit. Non faciam. Quasi non faciatis.

Non fecissetis. Non facerem. Si non fecero.

REGULA XXIV.

† Adverbia negatæ solitudinis plerunq; duos sensus postulant, quorum alter redditur per SED ETIAM, vel VERVETIAM. ut:

Scipio non solum presentia, sed & futura bella delevit. Cic. de Amic.

△ Si autem ad prius membrum alia

Δ a 4 negatio

7. negatio additur, ferè ⁷ succedit SED NE, SED NEC, vel SED NEC QUIDEM. ut:

Pro tantis beneficiis mihi non tantum nihil retribuit, sed ne quidem gratias egit.

8. Interdum tamen ⁸ etiam in hac forma, SED ETIAM succedit. ut:

Contigit tibi, ut summa severitas animadversio- nis, non modo non invidiosa, sed etiam popularis esset. Cic. 9. ep. 14.

REGULA XXV.

Δ NEDUM, Secundum semper in sententia locum obtinet, & in orationibus Negativis id quod minus est præmittit; quod maius est, subnectit; cui interdum succedit etiam UT cum Coniunctivo. ut:

Non numerarem pro hac re tres grossos, nedum tres aureos.

Isti oneri, multi conjuncti pares esse non poterunt, nedum tu unus sufficere queas.

Dabit quod non debet, nedum ut creditum abjuret.

In oratione autem affirmativa, quod maius est, præmittit, quod minus est, subnectit. ut:

Sanguinem pro te funderem, nedum pecuniam. i. e. non modo pecuniam: Vel, multo magis pecuniam.

Δ NEDUM, pro Non solum, etiam priore loco aliquando ponitur. ut:

Tu quoniam quartanam curas, & nedum morbum removisti

removisti, f
tam nobis i

R E G

*NE Adver
tantum personis
tem Coniunctivo

Nisi tantop
Prohibita pat
&c.

Oratores f

† Cicero libe

VE. ut:

Noli putare n

Care putet.

† Sed NE

Optandi, Cot

Ne sim saluus,

Aut

Ultiam ne Ph

cidisset.

† NE Inter

AN habet. n

Estne ea, an m

Nec quid agam

tem, an an

Pro AN NO

ulurpatur. ut

Emittet res, nec

Capit:

RE

*NE per

removisti, sed etiam gravedinem, te vegetum nobis in Grecia sisse. Cic. Att. l. 10.

REGULA XXVI.

* NE Adverbium Prohibendi, secundis tantum personis Imperativi, quibusvis autem Coniunctivi, additur. *ut:*

Ne sevi tantopere. Ter. Andr.

Prohibuit pater ne facerem, faceres, faceret, &c.

Oratores ferè utuntur Coniunctivo.

† Cicero libentius usurpat, NOLI & CAVE. *ut:*

Noli putare me quicquam maluisse.

Cave putes.

† Sed NE Adverbium Jurandi, & quasi Optandi, Coniunctivum semper asciscit. *ut:*

Ne sim salvus, si aliter scribo ac sentio. Cic. l. 6. Att. 13.

Utinam ne Phormioni id suadere in mentem incidisset. Ter. Phorm. 1. 3.

† NE Interrogandi vel Dubitandi, post se AN habet. *ut:*

Estne ea, an non? Ter. Heaut.

Nec quid agam certum est, Pamphilumne adjutem, an auscultem Seni. Ter. And.

Pro AN NON, interdum etiam NECNE usurpatur. *ut:*

Emitteresne, necne, eum servum manu. Plaut.

Capt:

REGULA XXVII.

* NÆ per Diphthongum, Pronominibus

bus præpositum, Indicativo vel Coniunctivo jungitur. *ut*:

Na ego homo sum infelix. Ter. Ad.

Na tu si id fecisses, melius fama tua consulisses.

Cic. 2. Phil.

Na ille vir sapiens latius ex his tenebris in lucem illam excesserit. Cic. 1. Tusc.

REGULA XXVIII.

† AGE, AGITE, AGEDUM, Imperativo vel Coniunctivo gaudent, rarius tamen tertiæ personæ. *ut*:

Eia age rumpe moras. Virg.

Agè nunc iter expediti latronis cum Milonis impedimentis conferte. Cic.

Quare agite o rectis Iuvenes succedite nostris.

Agedum hoc mihi expedi primum. Ter. Eun.

Age ista divina studia omittamus. Cic. de Sen.

Procedat agedum ad pugnam. Liv. l. 7.

ΔΝΟΤΑ. I. Age interdum etiam ponitur cum prima persona Indicativi, *ut*:

Age si paraveris, possumus. Cic.

Age verò laudo aliquem, num offendo? Cic. de Fin.

Age veniam. Ter. And. 4. 2.

I. II. Non dicimus, Age autem, ¹ Sed, Age verò; Age sanè; Age porro; Age nunc; Age jam; Agite verò. *Cic. 2. de Orat.*

III. Age non tantum cum Singulari, sed & cum Plurali jungitur: Agite autem semper cum Plurali.

REGULA XXIX.

* Optandi vel Imperandi particulae, *Ut, Utinam,*

Utinam, & *Osi*, Coniunctivum asciscunt.
ut:

Ut illum Dii Deaq; perdant. Ter. Eun. 2. 3.

*O utinam tunc, quum Laedemona classe pe-
tebat, Obrutus insanus esset adulter aquis.*

Ovid. ep. 1.

O mihi prateritos referat si Jupiter annos.

Virg. 8. Æn.

REGULA XXX.

† *UT*, pro *Quomodo*, cum quadam admira-
tione, Indicativum habet. ut:

Ut falsus est animi. Ter. Eun.

Ut sapè summa ingenia in occulto latent.

Plaut. Capt. 1. 2.

Si autem infinitè sumitur, habet Con-
iunctivum. ut:

Cernis, ut ignavum corrumpant otia corpus;

Ut capiant vitium, ni moveantur, aqua. Ovid.

1. Pont. 6.

Interdum *UT* simpliciter similitudinem
designat. ut:

Ut² tute es, ita omnes censes esse. Plaut. Rud. 4. 4.

Ut sementem feceris, ita metes. Cic. 2. de Or.

*Ut nunc sunt mores, adeò res redit, Si quis quid
reddit, magna habenda est gratia.* Terent.

Phorm. 1. 2.

Hactenus Syntaxis Adverbiorum.

CAPUT XXIV.

SYNTAXIS PRÆPOSI-
tionum.

REGU-